

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LXXIV. An haeretici damnati poßint tradi gladio saeculari?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

mnium periculosissima: nam Eph. 4. *Vna fides solum esse vera potest.*

Obiecta, ut refutata sunt indigna, ex hisce tamen sat patent.

II. PACIFICANTES olim, ab Zenone Imperatore orti, teste *Euagrio lib. 3. c. 14. & 30* Et Apelles dicebant Sectas omnes conciliari posse, nec esse discutiendam fidei rationem; sat esse, credi in Crucifixum. Sic & nuper *Georgius Cassander*: Sit sua cuque fides, modo recipiant Scripturam & Symbolum Apostolorum; cetera Ceremonias esse in quibus dissentiantur.

AUTOR. I. At non tam de horum verbis, quam de sensu controuertitur, deque substantialibus articulis.

2. Rogabat & Valentis Imperatoris Præfectus Patres, ne tot Ecclesias vexari paterentur propter paruam dogmatum Arianorum subtilitatem; petebantque Ariani omitti vocem *ὁμοούσιον*, quæ nec in Scriptura vel Symbolo esset; imò litterulam mutari in *ὁμοιούσιον*: ac spondebant pacem. Respondit S. Basilius: *Qui diuinis enutrii sunt eloquiis, corrumpere de his ne vnã syllabam patiuntur; sed pro his si contingat, omnes etiam mortis species amplectuntur.*

3. Non potest libertas credendi in vno concedi articulo, quin pariter & in aliis concedi debeat: Quia vna est formalis ratio fidei omnium ac singulorum articulorum: quique peccat in vno, est omnium reus.

QVÆSTIO LXXIV.

An heretici damnati possint tradi gladio seculari?

LUTHERVS *artic. 23. in assert.* Sicut & Huls *artic. 14. in Concilio Constantiæ damnato*; negat iuste fieri. Sic & Donatistæ olim, teste *Augustino lib. 1. contra Parmen.* Vide *Genealog. p. 2. q. 16. & Antichristum p. 2. q. 30.*

SVADENT istis. 1. Quia, Ecclesia ab initio huc vsque nullum combussit. 2. Quia, non proficitur rationibus, 3. Ecclesia tolerat Iudæos. 4. *Matth. 18.*

Iubentur haberi pro Ethnicis & publicanis; non comburi. 5. *Oportet hæreses esse, 1. Cor. 11. ut, qui probasit sunt, manifeste fiant.* 6. Cupientibus comburi de celo Samantas, ait Dominus; *Luc. 11. Nescitis cuius spiritus estis.* 7. *Matth. 13. Simite utraque crescere usque ad messem.* 8. Dominus permittens multos abire, ait: *Ioann. 6. Nunquid & vos vultis abire?* 9. Fides est donum Dei; nemo igitur ad eam compelli debet. 10. Dominus tribuit Ecclesiæ gladium Spiritus, quod est Verbum Dei: non ferri ac flammæ. 11. Hæretici sunt extra Ecclesiam; at, *1. Cor. 6. Nihil ad nos de his, qui foris sunt.* 12. Apostoli nunquam brachium seculari contra hæreticos implorauerunt.

AUTOR. Hæretici incorrigibiles, præsertim relapsi, sunt excommunicandi, relinquendique gladio. 1. Sic Scriptura in meo *Antichristo par. 2. q. 30.* 2. Quia sic praxis inde ab Constantino Magno contra Arianos & Donatistas, suppliciiis affectos. 3. Ita S. Canones, Concilia, S. Patres, apud *Bellarmin. libr. 3. de Laicis c. 21.*

Ratio fauet. 1. Excommunicari possunt, quæ grauior est poena: ergo & occidi gladio corporali, quod minus: teste *Aug. lib. 3. contra aduers. Legis c. 17.* 2. Quia, alii falsarii addicuntur neci. 3. Foemina fallens viro fidem, est mortis: at Deo frangere fidem est grauius. 4. Tres causæ iusti sunt homicidii: Ne mali bonis noceant: *Ut paucorum supplicio multi corrigantur, profintque moriendo, qui viuendo noluerunt prodesse: Et ipsis improbis occidi satius est, cum deteriores euadunt.* At hæ causæ in hæreticos conueniunt. Deus tamen ipsorum misertus mentem inspiret cunctis saniozem.

DICO AD I. Falsum est.

AD II. Contrarium constat experientia prisca.

AD III. Iudæi fidem Christianam nunquam deseruerunt: Coluntque Religio-

ligionem à Deo quondam institutam: at hæretici, ortam in centore diabolo.

AD IV. Nec adulteros, latrones, &c. Christus vnquam iussit occidi; rectè tamen plectuntur.

AD V. At non iubentur seminari, aut tolerari.

AD VI. Illi nunquam crediderunt: & Discipuli Zelo vindictæ mouebantur. At hæretici desciuerunt à fide; & Ecclesia non est vindictæ cupida.

AD VII. Zizania sunt omnes mali, non solum hæretici.

AD VIII. Christus non venit iudicare, sed iudicari: & ii recedendo se non obligant, sicut hæretici obstinati.

AD IX. At est etiam actus liberi arbitrii, sicut & Castitas; &c. & tamen adulteri, &c. puniuntur. Et quidem fides etiam est libera infidelibus, vt eam acceptent; at Christianis est seruatu necessaria; ideo desertoribus pœna quoque debita est.

AD X. At ecce duos habet gladios.

AD XI. Sunt extra; sed cum debito pœnæ, aut reuertendi.

AD XII. Quia, ait *Augustinus epistola 50.* tunc nullus erat Princeps Christianus: secus, cum esse coeperunt Christiani, per **I E S V M C H R I S T V M.**
A M E N.

Ecclesiomachia Lutheri-Caluinisticae

F I N I S.

Gloria sit Triadi, Mariae, & sit gloria Diuis.

COPPEN-